

“Gezond in Midden-Drenthe”

**Een concept koers over “bewegen, leefstijl
en gezondheid in Midden-Drenthe”**

Januari 2018

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Hoofdstuk 1. Visie en voorbereiding nieuw beleid	4
1.1 Landelijke ontwikkelingen bewegen, leefstijl en gezondheid	4
1.1.1 Volksgezondheid	4
1.1.2 Bewegen en sport	4
1.2 Voorbereiding nieuw beleid	5
1.3 Visie beleid bewegen, leefstijl en gezondheid	5
Hoofdstuk 2. Stand van zaken gezondheid inwoners Midden-Drenthe	7
2.1 Ervaren gezondheid in Midden-Drenthe	7
2.2 Uitkomsten volwassenenonderzoek 19 tot en met 64 jaar	8
2.2.1 Bewegen en lichaamsgewicht	8
2.2.2 Roken	9
2.2.3 Eenzaamheid	9
2.3 Uitkomsten ouderenonderzoek leeftijd boven 64 jaar	9
2.3.1 Bewegen en lichaamsgewicht	9
2.3.2 Roken	10
2.3.3 Eenzaamheid	10
2.4 Uitkomsten jeugdonderzoek 12-18 jaar	10
2.4.1 Nederlandse Norm Gezond Bewegen jeugd 12-18 jaar	10
2.4.2 Roken	11
2.5 Monitoren	11
Hoofdstuk 3. Denkrichting nieuw beleid	12
3.1 Hoofdpijnen uitkomsten gesprekken en bijeenkomst	12
3.1.1 Hoe gaat het nu?	12
3.1.2 Wat moet er in de koersnotitie worden opgenomen?	12
3.1.3 Wat willen we bereiken?	12
3.1.4 Wat kunnen we als gemeente doen om dat te bereiken?	12
3.2 Wat willen we van u weten?	14
3.3 Vervolg proces	14
Hoofdstuk 4. Welke bronnen zijn onder meer gebruikt	16
Bijlagen	
- Uitkomsten bijeenkomst 13 december 2017	
- Uitkomsten gesprekken in- en extern	

Voorwoord

Drenthe heeft de gelukkigste inwoners van Nederland, zoals we in diverse nieuwsberichten hebben kunnen lezen eind vorig jaar. Dit blijkt uit een onderzoek dat is uitgevoerd door de Rabobank en universiteit van Utrecht (Brede Welvaartindicator). Met het nieuwe beleid bewegen, leefstijl en gezondheid willen we dat de inwoners van Midden-Drenthe de beste gezondheid van Drenthe ervaren en zich het gelukkigst voelen. Sport, bewegen, leefstijl en gezondheid horen bij elkaar. Iemand die regelmatig beweegt, voelt zich gezonder, fitter, is meer onder de mensen en daardoor minder snel eenzaam.

Daarom zijn we rond de zomer in 2017 begonnen met de voorbereiding van nieuw beleid. Het doel is dat de gemeente sport, bewegen en een gezonde leefstijl stimuleert en bevordert omdat dit bijdraagt aan gezondere inwoners.

In deze notitie leggen wij u graag voor wat de huidige stand van zaken van de gezondheid van de inwoners van Midden-Drenthe is, aan de hand van de meest recente gegevens van de GGD. Tot dusver hebben veel personen enthousiast met ons meegedacht in diverse gesprekken die zijn gevoerd, maar ook tijdens een mooie bijeenkomst die werd gehouden in 't Beurtschip in Smilde. Dit heeft heel veel informatie opgeleverd dat we hebben gebruikt om u een eerste aanzet voor het nieuwe beleid voor te leggen.

De uiteindelijke koersnotitie wordt een uitnodiging aan iedereen in Midden-Drenthe om verder mee te bouwen aan een gemeente waar je een leven lang actief kunt zijn en waar je mee kunt doen in een goede gezondheid!

Met deze notitie, uw reactie en die van de inwoners, zorgen we dat inwoners in Midden-Drenthe het gelukkigst zijn en de beste gezondheid ervaren van de gemeenten in Drenthe.

Hoofdstuk 1. Visie en voorbereiding nieuw beleid

In dit hoofdstuk staat een schets van de landelijke ontwikkelingen als het gaat om sport, bewegen, leefstijl en gezondheid. Verder vindt u de concept visie en hoe we het nieuwe beleid tot dusver hebben voorbereid. In hoofdstuk 3 leest u hoe we het vervolg van het proces vorm gaan geven.

1.1 Landelijke ontwikkelingen bewegen, leefstijl en gezondheid

1.1.1 Volksgezondheid

Vanuit het Rijk worden vijf thema's benoemd waar de meeste gezondheidswinst nog steeds is te behalen. Dit zijn depressie, diabetes, overgewicht, roken en schadelijk alcoholgebruik. Het rijk zet daarom stevig in op het stimuleren van een gezonde leefstijl. Dit wil zij doen door een integrale aanpak, preventie, gezondheidsbescherming en het verkleinen van gezondheidsachterstanden.

Integrale aanpak

Een integrale aanpak via onderwijs, werk, wijk en omgeving en zorg staat centraal. Via diverse programma's zoals Gezond In... (GIDS), Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), Sport en Bewegen in de Buurt worden gemeenten ondersteund om een gezonde leefstijl te stimuleren.

Preventie

De inzet van preventieve activiteiten blijft van belang. Het doel van preventie is te zorgen dat mensen gezond blijven door hun gezondheid te bevorderen en te beschermen. Preventie wordt vooral in de zorg uitgevoerd, maar ook op school en in de wijk. De rol van de gemeente is het bij elkaar brengen van partijen, het stimuleren van samenwerking en kan vooral bijdragen door gezondheid te promoten.

Gezondheidsbescherming versterken en op peil houden

De verantwoordelijkheid van de gemeente Midden-Drenthe is het beschermen en bevorderen van de gezondheid van haar inwoners op grond van de Wet Publieke Gezondheidszorg. Het gaat dan om de gezondheid beschermende en gezondheid bevorderende maatregelen voor de bevolking en specifieke groepen daaruit, waaronder het voorkómen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om voor het merendeel van deze taken een GGD in stand te houden.

Verkleinen gezondheidsachterstanden

Gemeenten kunnen gezondheidsverschillen verkleinen door een brede en duurzame aanpak in de buurt of wijk, samen met lokale partijen en met een actieve rol voor de burgers zelf.

1.1.2 Bewegen en sport

Nederlanders bepalen steeds vaker zelf wanneer, waar en met wie ze sporten. De sportdeelname blijft gelijk, maar welk soort sporten beoefend wordt, verandert. Verschillende factoren zijn daarop van invloed zoals de vergrijzing en migratie. Ouderen en niet-westerse migranten sporten gemiddeld minder.

Er is toenemende aandacht voor een gezonde leefstijl, sport en ieders verantwoordelijkheid daarin. De verwachting is dat dit de sportdeelname doet stijgen. Mogelijkheden van flexibel sporten worden belangrijker. Dat is een uitdaging voor traditioneel georganiseerde sportclubs- en accommodaties. En mensen willen een "totaalbeleving" als ze sporten.

Sportevenementen worden belangrijker. Ook dit vraagt iets van de manier waarop sportaanbieders hun aanbod organiseren.

1.2 Voorbereiding nieuw beleid

Om te komen tot nieuw beleid, zijn we in gesprek gegaan met diverse personen en partijen uit het veld waaronder de buurtsportcoaches en leefstijlcoach (Welzijnswerk Midden-Drenthe), de GGD (adviseur en jeugdverpleegkundige) en diverse ambtenaren.

Ook is er een bijeenkomst geweest op 13 december 2017 waar diverse partijen aanwezig waren waaronder vertegenwoordiging vanuit de sportverenigingen, het onderwijs, diëtetiek, dorpen, Wmo-raad, politieke partijen, GGD en bibliotheek. In de bijlagen vindt u de uitkomsten van de diverse gesprekken die tot dusver zijn gevoerd en de uitkomsten van de bijeenkomst. De uitkomsten zijn gebruikt om de onderstaande visie, doelstellingen en denkrichting in deze concept notitie te benoemen.

1.3 Visie beleid bewegen, leefstijl en gezondheid

De bijeenkomst over bewegen, leefstijl en gezondheid is gestart met een uitleg van gezondheid aan de hand van een voetbalveld. De rechterkant van het veld gaat over ziekte en zorg. Om te voorkomen dat je op het rechter(aanvals)veld terecht komt of erger (in het doel), is er een krachtige verdediging van 2^e en 3^e lijnszorg. De bredere 1^e lijn heeft tot taak te voorkomen dat de bal bij de 2^e en 3^e lijn terecht komt.

Op het linkerveld wil je zijn! Dit is het veld van de maatschappelijke gezondheid. Hier voel je je goed, sta je midden in het leven en doe je mee. In het linker aanvalsveld staan die dingen waar je als persoon zelf invloed op kunt uitoefenen als het gaat om leven en gezondheid.

Om te voorkomen dat de bal op het rechterveld komt, is preventie van groot belang. Preventie wordt altijd bekeken vanuit ziekte. Promotie van gezondheid werkt vanuit een andere invalshoek, namelijk vanuit ambitie: “Wat vindt iemand belangrijk, wat motiveert iemand, waar beleeft iemand plezier aan en wat kun je zelf doen?”.

De inzet van promotie van gezondheid en dat wat het maatschappelijk veld (de linkerkant van het veld) met elkaar kan bereiken, heeft tot resultaat dat minder mensen, in elk geval minder snel, op het rechterveld terecht komen.

Tijdens de bijeenkomst hebben we met elkaar gesproken over het linkerspeelveld. Wat zijn de dingen die je zelf, maar ook met elkaar of vanuit de organisatie waar je werkzaam bent, kunt doen om een gezond leven te leiden? Op de volgende pagina ziet u het speelveld.

Visie beleid bewegen, leefstijl en gezondheid

De koersnotitie "bewegen, leefstijl en gezondheid" schetst de weg die we willen volgen om:

- te realiseren dat van alle gemeenten in Drenthe, Midden-Drenthe de meeste inwoners heeft die een goede gezondheid ervaren en gelukkig zijn!

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft, naar aanleiding van onderzoek, geconcludeerd dat een goede gezondheid sterk samen gaat met geluksgevoel. Doordat we willen realiseren dat in Midden-Drenthe, inwoners een goede gezondheid ervaren, dragen we indirect ook bij aan meer geluksgevoel.

Dit willen we realiseren door in te zetten op het promoten van gezondheid. Daarin staat niet, bijvoorbeeld, overgewicht, roken of meer moeten sporten centraal, maar datgene wat mensen waardevol en zinvol vinden, ook al is er sprake van ziekte of beperking. De gemeente promoot, stimuleert, verbindt en faciliteert.

Een voorbeeld van verbinden, stimuleren, deels faciliteren en insteek van een positieve gezondheidsbeleving: "Een zorginstelling neemt het initiatief met behulp van de buurtsportcoach om wekelijks te gaan wandelen met een groep ouderen. Daardoor is de groep ouderen, waarvan enkelen dagelijks medicijnen gebruiken of wat overgewicht hebben, met elkaar in beweging, maken een praatje en hebben het leuk. Hierdoor dragen we bij aan bijvoorbeeld het verminderen van kans op eenzaamheid, het verminderen van medicijngebruik, algehele conditie en overgewicht".

Een laatste voorbeeld. Hoe mooi zou het zijn als er scholen zijn die zich verbinden aan een zorgstelling om zo gezamenlijk te ontdekken hoe ze elkaar kunnen versterken. Bijvoorbeeld door kinderen, voor hun maatschappelijke stage, ouderen een handje te laten helpen bij hun digitale vaardigheden.

Zo zijn er talloze vormen van samenwerking, verbindingen en activiteiten te bedenken, aanvullend op de vele mooie initiatieven die er al zijn, die tot doel hebben om bij te dragen aan de gezamenlijke visie op 'bewegen, leefstijl en gezondheid'.

Hoofdstuk 2. Stand van zaken gezondheid inwoners Midden-Drenthe

In het najaar van 2016 heeft de GGD Drenthe in alle Drentse gemeenten een onderzoek uitgevoerd naar de gezondheid van volwassenen van 19 tot en met 64 jaar en ouderen vanaf 65 jaar. In 2012/ 2013 zijn twee soortgelijke onderzoeken uitgevoerd.

Het laatste jeugdonderzoek heeft in het najaar van 2013 plaatsgevonden. Daarvoor in het jaar 2008.

In dit hoofdstuk vindt u de belangrijkste uitkomsten van de onderzoeken onder achtereenvolgens volwassenen, ouderen en jeugd. Aan de hand van deze uitkomsten maken we voor u inzichtelijk wat de huidige stand van zaken van de gezondheid van de inwoners in Midden-Drenthe is. Met uitzondering van de resultaten ten aanzien van onze hoofddoelstelling en visie, namelijk “de ervaren gezondheid en daarmee samenhangend geluksgevoel”, hebben we bewust nog geen hele specifieke, meetbare doelstellingen geformuleerd. De reden daarvoor is dat er zeer veel gebieden zijn waaraan we kunnen en willen werken om gezondheidswinst te behalen. Het is alleen niet haalbaar om aan alle “gebieden” en doelgroepen evenveel aandacht te besteden. In de uiteindelijke koersnotitie zijn we voornemens om prioriteiten te benoemen en daaraan meetbare doelstellingen te koppelen.

2.1 Ervaren gezondheid in Midden-Drenthe

Ervaren gezondheid, ook wel subjectieve gezondheid of gezondheidsbeleving genoemd, weerspiegelt het oordeel over de eigen gezondheid. Ervaren gezondheid is een samenvattende gezondheidsmaat van alle gezondheidsaspecten die relevant zijn voor de persoon in kwestie.

Volwassenen 19 tot en met 64 jaar

Ervaren gezondheid	Onderzoek 2012/ 2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
Zeer goed	22%	20%	21%
Goed	63%	65%	63%
Gaat wel	14%	14%	14%
Slecht tot zeer slecht	2%	1%	2%

Ouderen vanaf 64 jaar

Ervaren gezondheid	Onderzoek 2012/ 2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
Zeer goed	11%	8%	10%
Goed	59%	56%	55%
Gaat wel	25%	32%	29%
Slecht tot zeer slecht	5%	4%	5%

Ervaren gezondheid	Onderzoek 2008	Onderzoek 2013	Totaal Drenthe 2013
(heel) goed	86%	87%	84%
Gaat wel/ niet zo best	13%	13%	16%
Slecht	1%	0%	0%

Ontwikkeling 2016 ten opzichte van 2012-2013

Opvallend is dat het percentage ouderen dat een matige gezondheid ervaart, is gestegen.

2.2 Uitkomsten volwassenenonderzoek 19 tot en met 64 jaar

2.2.1 Bewegen en lichaamsgewicht

Overgewicht kan gezondheidsrisico's met zich meebrengen, zoals een groter risico op hart- en vaatziekten en diabetes mellitus type 2 (suikerziekte). Regelmatig bewegen heeft een gunstig effect op zowel de lichamelijke als psychische gezondheid. Je blijft niet alleen fit, maar beperkt ook de kans op overgewicht of obesitas. In het schema op de volgende pagina staat het gewicht uitgedrukt in BMI (Body-Mass Index). Aan de hand van een berekening, volgt een getal dat een indicatie geeft of je een gezond gewicht hebt of niet. Een BMI tussen 18,5 en 25 wordt als gezond gewicht beschouwd.

Gewicht uitgedrukt in BMI	Onderzoek 2012/ 2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
BMI<18,5	2%	1%	2%
BMI tussen 18,5 en 25	47%	47%	48%
BMI tussen 25 en 30	39%	38%	35%
BMI boven 30	12%	14%	15%

Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB*)	Onderzoek 2012/ 2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
Voldoet	48%	51%	50%
Voldoet niet	52%	49%	50%

Ontwikkeling 2016 ten opzicht van 2012/2013

De conclusie is dat ongeveer 2/5 van de volwassen inwoners in Midden-Drenthe iets te zwaar is (overgewicht heeft). Het aantal inwoners dat voldoet aan de NNGB is ongeveer gelijk gebleven.

**NNGB volwassene en ouderen per november 2017: Bewegen is goed, meer bewegen is beter. Doe minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning, verspreid over diverse dagen. Langer, vaker en/ of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel. Doe minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen. En: voorkom veel stilzitten.*

2.2.2 Roken

Van alle leefstijlfactoren is roken verantwoordelijk voor het meeste verlies aan levensjaren en jaren geleefd in goede gezondheid. Roken kan gevolgen hebben op de korte termijn (bijvoorbeeld vanwege luchtwegklachten) en op langere termijn leiden tot vroegtijdige sterfte aan hart- en vaatziekten en longkanker.

Roken en gerookt hebben	Onderzoek 2012/2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
Rookt op moment meting	17%	26%	27%
Nee, vroeger wel	34%	31%	30%
Nee, nooit gerookt	49%	42%	43%

Ontwikkeling 2016 ten opzicht van 2012/2013

Het aantal rokers is met 10% toegenomen.

2.2.3 Eenzaamheid

Eenzaamheid wordt wel omschreven als het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan bepaalde sociale relaties of aan de kwaliteit daarvan.

Ervaren eenzaamheid	Onderzoek 2012/2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
Niet	64%	62%	61%
Matig	28%	30%	30%
Ernstig	4%	7%	6%
Zeer ernstig	4%	1%	3%

Ontwikkeling 2016 ten opzicht van 2012/2013

In Midden-Drenthe is ongeveer 1/3 van de volwassenen matig eenzaam.

2.3 Uitkomsten ouderenonderzoek leeftijd boven 64 jaar

2.3.1 Bewegen en lichaamsgewicht

Gewicht uitgedrukt in BMI	Onderzoek 2012/2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
BMI<18,5	0%	1%	1%
BMI tussen 18,5 en 25	35%	35%	38%
BMI tussen 25 en 30	49%	44%	43%
BMI boven 30	16%	20%	18%

Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)	Onderzoek 2012/2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
Voldoet	52%	48%	45%
Voldoet niet	48%	52%	55%

Ontwikkeling 2016 ten opzicht van 2012/2013

Het percentage ouderen dat niet voldoet aan de NNGB lijkt iets te zijn afgenomen.

2.3.2 Roken

Rook u (wel eens)	Onderzoek 2012/ 2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
Ja	9%	10%	11%
Nee	91%	90%	89%

Ontwikkeling 2016 ten opzicht van 2012/2013

De percentages zijn bijna gelijk gebleven.

2.3.3 Eenzaamheid

Ervaren eenzaamheid	Onderzoek 2012/ 2013	Onderzoek 2016	Totaal Drenthe 2016
Niet	65%	58%	55%
Matig	31%	35%	37%
Ernstig	2%	6%	5 %
Zeer ernstig	2%	2%	3%

Ontwikkeling 2016 ten opzicht van 2012/2013

Een matig ervaren eenzaamheid lijkt wat vaker voor te komen.

2.4 Uitkomsten jeugdonderzoek 12-18 jaar

De meest recente gegevens zijn gebruikt om een beeld te schetsen van de gezondheid van de kinderen in Midden-Drenthe. De beschikbare informatie gaat over jeugd in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.

2.4.1 Nederlands Norm Gezond Bewegen jeugd 12-18 jaar

Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB*)	Onderzoek 2008	Onderzoek 2013	Totaal Drenthe 2013
Voldoet	11%	10%	11%
Voldoet niet	89%	90%	89%

* Norm kinderen en jeugd: per november 2017: Bewegen is goed, meer bewegen is beter. Doe minstens elke dag een uur aan matig intensieve inspanning. Langer, vaker en/ of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel. Doe minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten. En: voorkom veel stilzitten.

Ontwikkeling 2013 t.o.v. 2008

Het percentage is ongeveer gelijk gebleven. Het percentage van 10% betekent niet dat deze kinderen niet bewegen of ongezond zijn. In Midden-Drenthe is namelijk 75% lid van een sportclub en sport dus regelmatig. Dit is een hoog percentage vergeleken met andere Drentse gemeenten (70%). Er is wel een beweging gaande dat kinderen, naarmate ze ouder worden minder vaak lid zijn van een sportclub.

2.4.2 Roken

Wel eens gerookt hebben	Onderzoek 2008	Onderzoek 2013	Totaal Drenthe 2013
Ja	32%	35%	39%
Nee	68%	65%	61%

Ontwikkeling 2013 t.o.v. 2008

We zien dat het percentage dat wel eens heeft gerookt met 3% is gestegen. Uit deze gegevens blijkt niet welk percentage daadwerkelijk rookt. Daarom is onze ambitie niet in percentages uitgedrukt.

2.5 Monitoren

Aan de hand van onder andere de gezondheidsmonitor die de GGD structureel uitvoert, monitoren we de voortgang van het beleid en stellen we bij waar dat nodig is.

Hoofdstuk 3. Denkrichting nieuw beleid

In dit hoofdstuk staat de hoofddoelstelling beschreven en de denkrichting die we voor ogen hebben met het nieuwe beleid. Om tot een eerste aanzet van het nieuwe beleid te komen, hebben we de uitkomsten van de gesprekken en de bijeenkomst in Smilde gebruikt. Graag leggen wij u deze denkrichting voor en nodigen u uit om te reageren en mee te denken aan de hand van een aantal vragen.

3.1 Hoofdpijnen uitkomsten gesprekken en bijeenkomst

3.1.1 Hoe gaat het nu?

Voorop staat dat er al heel veel mooie activiteiten in Midden-Drenthe worden georganiseerd en sportmogelijkheden worden geboden. Activiteiten die stimuleren tot (meer) bewegen en zorgen voor meer bewustwording van een gezonde leefstijl. Deze activiteiten worden zelfstandig door bijvoorbeeld sportverenigingen of het onderwijs georganiseerd, maar ook vaak via of met behulp van de samenwerking tussen het JOGG team, de buurtsportcoaches, leefstijlcoach of de GGD al dan niet met meerdere partijen (afhankelijk van de activiteit).

3.1.2 Wat moet er in de koersnotitie worden opgenomen?

In de koersnotitie "bewegen, leefstijl en gezondheid" willen we de kaders beschrijven waarbinnen we de komende jaren gaan werken. We benoemen een gezamenlijke visie en doelstelling die we willen bereiken en een aantal hoofdpijnen. Bij de uitvoering van het beleid willen we de inwoners van Midden-Drenthe nauw betrekken zodat we optimaal blijven aansluiten bij de behoefte die er is en bij bestaande energie om verder te ontwikkelen.

3.1.3 Wat willen we bereiken?

"In Midden-Drenthe wonen de meeste mensen die een goede gezondheid ervaren en zijn ze het gelukkigst van alle gemeenten in de provincie Drenthe!

Een leven lang actief en mee kunnen doen

We hebben de ambitie dat in Midden-Drenthe nog meer mensen dan nu een goede gezondheid ervaren. Ook willen we bijdragen aan het verkleinen van het verschil in gezondheid tussen inwoners met een lage sociaal economische status en die met een hoge. Stapje voor stapje wordt Midden-Drenthe een gemeente waarin iedereen een leven lang actief kan zijn en kan meedoen. Hiervoor willen we de kracht van bewegen en een gezonde leefstijl gebruiken. We zetten in op promotie, stimuleren, verbinden en faciliteren en beginnen bij de jongste inwoners van de gemeente en hun ouders/ verzorgers.

3.1.4 Wat kunnen we als gemeente doen om dat te bereiken?

Bestaande samenwerking(en) versterken en verbinden

De bestaande samenwerking tussen JOGG team, buurtsportcoaches, leefstijlcoach en GGD , van waaruit, onder andere, de gemeente op dit moment gezondheid promoot en stimuleert, willen we versterken en promoten. De gemeente zal hierin een verbindende en initiërende rol moeten pakken.

Ook liggen er voor de gemeente als verbinder en initiator, naast deze bestaande samenwerking, nog volop kansen om overige samenwerkingen te verstevigen, partijen met elkaar te verbinden en nieuwe samenwerkingen aan te gaan.

Het onderwijs, de GGD (consultatiebureau en jeugdverpleegkundige) en sportverenigingen zijn in elk geval organisaties waar de gemeente verder mee in gesprek gaat omdat dit twee van de belangrijkste vindplaatsen van kinderen zijn. We beginnen jong en vergeten daarbij niet de ouders. In de gesprekken wordt rekening gehouden met de aandachtspunten die naar voren zijn gebracht in de beleidsvoorbereiding (gesprekken en bijeenkomst). Bijvoorbeeld dat er aandacht moet komen voor het feit dat het traditionele abonnement misschien niet altijd meer voldoet en dat er vraag is naar energieke, uitdagende evenementen. Maar ook door te bespreken wat digitale mogelijkheden zijn om en wandeling leuker te maken via bijvoorbeeld een app waarin opdrachten worden gegeven. Een laatste voorbeeld is de kracht van belonen. Er zijn tijdens de bijeenkomst op 13 december 2017 een aantal voorbeelden genoemd waaruit blijkt dat het belonen van kinderen bewegen en gezond gedrag kan bevorderen. Dit zijn onderwerpen die bespreekbaar gemaakt gaan worden met diverse partijen waar kinderen komen zoals het onderwijs en sportaanbieders. Goed voorbeeld doet immers volgen!

Aansluiten bij bestaande energie

We willen met het nieuwe beleid aansluiten bij bestaande energie om verder te ontwikkelen. Welzijn, gezondheid, opvoeden, bewegen en sporten zijn zo met elkaar verweven dat een integrale aanpak loont. Via buurtsportcoaches, een leefstijlcoach, de GGD en vanuit de JOGG aanpak investeren we in bewegen en leefstijl. En dragen we eraan bij dat nog meer mensen, dan nu zich goed voelen en mee kunnen doen.

We willen dit niet alleen doen. We willen gebiedsgericht te werk gaan en met oog voor maatwerk. Geen situatie of gebied in Midden-Drenthe is immers gelijk.

Werken met doelgroepen

Het nieuwe beleid is gericht op alle inwoners van Midden-Drenthe. We willen dat iedereen een zo goed mogelijke gezondheid ervaart en mee kan doen. Dit doen we door gebruik te maken van de kracht van sport, bewegen en een gezonde leefstijl en door uit te gaan van wat iedereen zelf kan en wil. Zoals ook uit de cijfers van de GGD blijkt, maar ook uit bekende landelijke en lokale gegevens, zullen bepaalde doelgroepen extra aandacht nodig hebben.

We denken daarbij aan de volgende doelgroepen:

- Kwetsbare ouderen, waaronder eenzame ouderen;
- Inwoners met een lage sociaal economische status;
- Inwoners met een beperking/ chronische aandoening;
- Inwoners, jong en oud, met overgewicht;
- Inwoners die roken;
- Statushouders.

De huidige werkwijze vanuit de samenwerking tussen JOGG team, leefstijlcoach, GGD en buurtsportcoaches, is vooral gericht op het aansluiten bij bestaande activiteiten en inbreng vanuit eigen expertise. De uitdaging wordt om naast deze aanpak, meer dan nu, te gaan inzetten op het bevorderen en stimuleren van sporten, bewegen en een gezonde leefstijl van burgers waarvan bekend is dat er gezondheidsachterstanden zijn.

Bewustwording en promotie gezondheid

We investeren in elk geval in het versterken van de kennis van een gezonde leefstijl en bewustwording met als doel dat dit iets wordt dat je gewoon doet. Het onderwijs is daarbij een van de belangrijkste vindplaatsen, maar ook organisaties zoals bijvoorbeeld de

bibliotheek of de kerk kunnen bijdragen aan een betere bewustwording. De gemeente kan zelf het goede voorbeeld geven door bijvoorbeeld ludieke acties te organiseren.

Subsidies

Een subsidie aanvragen bij de gemeente moet gemakkelijk zijn. Ook kunnen subsidies om vernieuwende samenwerkingen te stimuleren, die tot doel hebben om inwoners in beweging te krijgen, of om sport te stimuleren, bijdragen aan gezondere inwoners. Deze mogelijkheden willen we verder onderzoeken.

Fysieke omgeving

Er moet aandacht zijn voor het feit dat de omgeving waarin je woont en werkt van invloed is op de gezondheid. Bij nieuwe initiatieven die zijn gerelateerd aan de omgeving moet hier vooraf over nagedacht worden en ook weer aansluiting gezocht worden bij waar behoefte aan is bij de belanghebbenden (betrokken inwoners).

3.2 Wat willen we van u weten?

Zoals u heeft kunnen lezen, hebben tot dusver veel partijen enthousiast met ons meegedacht over het nieuwe beleid en de koers die we zouden moeten inzetten. In deze notitie heeft u kunnen lezen welke richting we voor ogen hebben. Graag leggen wij u een aantal concrete vragen voor.

1. Kunt u zich vinden in de geformuleerde doelstelling (in aansluiting op de visie)? Bent u het met ons eens dat we moeten bereiken dat in Midden-Drenthe de meeste mensen wonen, die een goede gezondheid ervaren en het gelukkigst zijn?
2. U heeft de denkrichting gelezen. Wij vragen u aan te geven wat voor u, de top 3 aan prioriteiten is, als het gaat om het bereiken van onze doelstelling?
3. Hierop aansluitend. Als u leest hoe we dat in grote lijnen willen bereiken. Heeft u hier nog opmerkingen over? Zijn er aanvullingen, aandachtspunten waar rekening mee gehouden zou moeten worden?
4. Wat wilt u verder nog meegeven?

3.3 Vervolg proces

Proces tot vaststellen koersnotitie

Na bespreking van deze notitie in de raadscommissie Zorg en Welzijn, wordt dezelfde notitie rondgestuurd aan alle genodigden van de bijeenkomst van 13 december 2017. Zij worden uitgenodigd om hun reacties en aanvullingen te geven via de mail of via een gesprek.

Daarnaast gaan we ook “het veld in” om met een vertegenwoordiging van een aantal dorpen, sportverenigingen, Welzijnswerk Midden-Drenth, het onderwijs en WMO-raad door te praten over de onderliggende notitie. Met hen willen we in gesprek over hoe we onze doelstelling waar kunnen maken en over de verdere uitwerking van de hoofdlijnen van het beleid.

De reacties op de onderliggende koersnotitie worden in het tweede kwartaal verwerkt, waarna de koersnotitie “bewegen, leefstijl en gezondheid” opiniërend wordt voorgelegd aan de raadscommissie Zorg en Welzijn. Gelijke tijd wordt de WMO-raad om een advies gevraagd en zal na afloop van de opiniërende bespreking de kadernota nogmaals “aan het veld” worden voorgelegd voor reactie.

Afhankelijk van de voortgang na afloop van de raadsverkiezingen, is het streven om de nieuw geïnstalleerde gemeenteraad de nota ter besluitvorming voor te leggen in september 2018.

Proces na het vaststellen van de koersnotitie

Zoals ook al stond in het voorwoord:

“De koersnotitie wordt een uitnodiging aan iedereen in Midden-Drenthe om verder mee te bouwen aan een gemeente waar je een leven lang actief kunt zijn en waar je mee kunt doen in een goede gezondheid!”

Gaandeweg de beleidsperiode van de koersnotitie (2018-2021) blijven we in gesprek met het veld om te blijven werken aan de gestelde ambities en doelstellingen. Op die manier spelen we in op wat er leeft bij de inwoners en sluiten we aan bij bestaande initiatieven. En nemen we, als daar behoefte aan is, zelf het initiatief om activiteiten te starten.

Ook blijven we via de gezondheidsonderzoeken van de GGD monitoren of we onze doelstelling behalen om meer inwoners een goede gezondheid te laten ervaren!

Hoofdstuk 4. Welke bronnen zijn onder meer gebruikt

- Huber, M. Positief gezondheidsbegrip, British Medical Journal. 2011
- Programma "Gezond in...stimuleringsprogramma GIDS", lokale aanpak gezondheidsachterstanden
- Programma "Jongeren op gezond gewicht"
- Programma "Sport en bewegen in de buurt"
- Beweegrichtlijnen 2017, Gezondheidsraad
- Resultaten gemeente Midden-Drenthe, volwassenonderzoek 2012-2013 en 2016
- Resultaten gemeente Midden-Drenthe ouderenonderzoek 2012-2013 en 2016
- Resultaten gemeentelijk rapport jeugd 2008 en 2013
- Sportnota, Kadernota sportief bewegen 2017-2030, gemeente Emmen
- Nota gezondheidsbeleid "Gezondheid dichtbij".
- Bijeenkomst "Omgevingswet, Bewegen en Sport", 12 oktober 2017 in Leek georganiseerd door de Vereniging Sport en Gemeenten.